

28 Ιουνίου, 1990

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Μ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΔΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 323/89).

Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Προσφορά της απαλλοτριωθείσης ιδιοκτησίας πίσω στον ιδιοκτήτη της — Οι προϋποθέσεις του Αρθρου 15 του Ν.15/62 — Περιστάσεις μη συνδρομής τους στην κριθείσα περίπτωση.

5

Ο αιτητής προσέβαλε την παράλειψη επιστροφής σε αυτόν της περιουσίας του, κατά το μέτρο που δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς υπέρ των οποίων είχε απαλλοτριωθεί.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

10

Στην υπό κρίση υπόθεση έγινε ευθυγράμμιση και διεύρυνση της Λεωφόρου Στασίνου και το πεζοδρόμιο της οδού εφάπτεται του περιφράγματος που διαχωρίζει το χώρο που φυτεύθηκε. Όμως αυτή η φύτευση ή αυτός ο χώρος πρασίνου μπορεί να χαρακτηριστεί σαν “βελτίωση της οδού”, έτσι που να καλύπτεται από τους λόγους απαλλοτρίωσης που προσδιορίστηκαν στη γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης και το διάταγμα απαλλοτριώσεως, που είναι “η ευθυγράμμιση, διεύρυνση και βελτίωση της Λεωφόρου Στασίνου”.

15

20

Όλη η απαλλοτριωθείσα περιουσία εν προκειμένω, είναι στην πραγματικότητα δημόσιος δρόμος και μέρος της Λεωφόρου Στασίνου. Επομένως ο χώρος πρασίνου που δημιουργήθηκε μπορεί να χαρακτηριστεί σαν βελτίωση της οδού, κατά τον ίδιο τρόπο όπως

25

μπορεί να χαρακτηριστεί σαν βελτίωση ο καλλοπισμός μιας νησί-
δας κατά μήκος μιας οδού ή ο χώρος ενός κυκλικού κόμβου.

- 5 Κατά συνέπεια, η εξουσία απαλλοτριώσης ασκήθηκε σύμφωνα με
το Νόμο και ο αιτητής δεν έχει ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι υπάρ-
χει οποιοσδήποτε λόγος που να δικαιολογεί την παρέμβασή του.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

10 Προσφυγή.

- 15 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με
την οποία παρέλειψαν να προσφέρουν στον αιτητή έκταση 1760
τ.π. που αποτελεί μέρος κτήματος του αιτητή το οποίο απαλλο-
τριώθηκε με το αιτιολογικό ότι δε χρησιμοποιήθηκε για τους
σκοπούς για τους οποίους απαλλοτριώθηκε.

N. A. Ζωμενής, για τον Αιτητή.

- 20 *Γλ. Χατζηπέτρου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας,*
για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 25 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Ο αιτητής με την προσφυγή αυτή ζητά
δήλωση του Δικαστηρίου ότι η παράλειψη της καθ' ης η αίτηση, ως
Απαλλοτριούσας Αρχής, να προσφέρει σ' αυτόν μίαν έκταση 1760
τ.π. που δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς για τους οποίους
30 απαλλοτριώθηκε και που αποτελεί μέρος ολικής έκτασης του πρώ-
ην Κτήματος του Αιτητή με αρ. εγγραφής 1025/5.11.59 του
φυλ/σχεδ. 21/46.6 III Μπλοκ 25, Τεμάχιο 162, Ενορία Τρυπιώτη -
Λευκωσίας που απαλλοτριώθηκε με Γνωστοποίηση αρ. 510 που δη-
μοσιεύτηκε στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της
Δημοκρατίας αρ. 191, ημερ. 11.10.62 και με Διάταγμα αρ. 154 που
δημοσιεύτηκε στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της
35 Δημοκρατίας αρ. 240 ημερ. 28.3.63 για το σκοπό ευθυγράμμισης, δι-
εύρυνσης και βελτίωσης της Λεωφόρου Στασίνου στη Λευκωσία εί-
ναι παράνομη, άκυρη και αντισυνταγματική.

- 40 Μετά την απαλλοτριώση ο αιτητής καταχώρησε παραπομπή και
η αποζημίωση καθορίστηκε από το Δικαστήριο. Η αποζημίωση κα-
ταβλήθηκε σε αυτόν στις 11.11.85 και στις 26.3.86. Στις 12.6.86 το
κτίμα γράφτηκε στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας σαν δη-
μόσιος δρόμος.

Μέρος της έκτασης που απαλλοτριώθηκε χρησιμοποιήθηκε για την διεύρυνση της Λεωφόρου Στασίνου, μέρος για την κατασκευή πεζοδρομίου κατά μήκος της λεωφόρου και το υπόλοιπο φυτεύτηκε με δένδρα και θάμνους. Μεταξύ του πεζοδρομίου και του χώρου που φυτεύτηκε, κτίστηκε περίφραγμα ύψους 1 1/2 π. Το απαλλοτριωθέν κτήμα και οι χώροι που χρησιμοποιήθηκαν όπως πιο πάνω αναφέρεται, φαίνονται στα χωρομετρικά σχέδια που κατατέθηκαν και είναι τεκμήρια Α, Ζ και Η. 5

Είναι η εισήγηση του δικηγόρου του αιτητή πως βάσει του άρθρου 23.5 του Συντάγματος και των άρθρων 14 και 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962 (Νόμος 15/62), η καθ' ης η αίτηση ως Απαλλοτριούσα Αρχή, είχε συνταγματική και νομική υποχρέωση και καθήκον όπως, μέσα σε τρία (3) χρόνια από της ημερομηνίας ολικής καταβολής της αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση και την εγγραφή του κτήματος στο όνομά της, δηλαδή μέχρι τις 27.3.89, να είχε προσφέρει πίσω στον Αιτητή το εν λόγω μέρος του ρηθέντος κτήματος εκτάσεως 1760 τ.π., που δε χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς για τους οποίους απαλλοτριώθηκε, πλην όμως παράλειψε και παραλείπει να το πράξει. 10
15
20

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση εισηγήθηκε πως οι καθ' ων η αίτηση δεν έχουν νομική υποχρέωση να προσφέρουν στον αιτητή την έκταση των 1760 τ.π., επειδή η έκταση αυτή χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση και χαρακτηρίσε τη δενδροφύτευση του χώρου σαν καλλοπιστική και σαν βελτίωση της Λεωφόρου Στασίνου. Διαζευτικά ανέφερε πως το μέρος τούτο μπορεί ανά πάσα στιγμή να χρησιμοποιηθεί για επέκταση της λεωφόρου. Στην ένσταση αναφέρθηκε πως ο χώρος αυτός παρέχει τη δυνατότητα για μελλοντική διεύρυνση της γέφυρας Κάνιγγος. 25
30

Το άρθρο 14 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962 (Ν. 15/62) προνοεί, πως η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία δυνάμει του νόμου αυτού, δύναται να χρησιμοποιηθεί μόνο για το σκοπό για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση. Επίσης το άρθρο 23.5 του Συντάγματος προνοεί, μεταξύ άλλων, πως οιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία ή δικαίωμα ή συμφέρον πάνω σε αυτή την ιδιοκτησία, που απαλλοτριώθηκε αναγκαστικά, θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε. Αν μέσα σε τρία χρόνια από την απαλλοτρίωση δεν καταστεί εφικτός ο σκοπός της απαλλοτριώσεως, η απαλλοτριούσα αρχή αμέσως μετά την εκπνοή της προθεσμίας των τριών ετών, υποχρεούται να προσφέρει την ιδιοκτησία με την καταβολή της τιμής κτήσεως στο πρόσωπο από το οποίο απαλλοτριώθηκε. Παρόμοια πρόνοια υπάρχει 35
40

και στο Νόμο 15/62, άρθρο 15(1) που προνοεί τα ακόλουθα:

5 "15.-(1) Οσάκις ακίνητος ιδιοκτησία απαλλοτριώθη μετά την έναρξιν της ισχύος του Συντάγματος, και εντός τριών ετών, από της ημερομηνίας καθ' ην η ιδιοκτησία περιήλθεν εις την απαλλοτριούσαν αρχήν, δεν επετεύχθη ο σκοπός δι' ον εγένετο η απαλλοτριώσις ή η επίτευξις του τοιούτου σκοπού εγκατελείφθη υπό της απαλλοτριούσης αρχής, ή το όλον ή μέρος της τούτης ιδιοκτησίας απεδείχθη ότι υπερβαίνει τας πραγματικές ανάγκας της απαλλοτριούσης αρχής, θα εφαρμόζονται αι ακόλουθοι διατάξεις, ήτοι:

15 (α) Η απαλλοτριούσα αρχή δι' εγγράφου αυτής γνωστοποιήσεως προσφέρει την ιδιοκτησίαν εις ην τιμήν απέκτησεν ταύτην, εις το πρόσωπον εις ο αυτή ανήκε προ της απαλλοτριώσεως ή, εάν τούτο απέθανεν, εις τους προσωπικούς αντιπροσώπους ή τους κληρονόμους αυτού, οίτινες υποχρεούνται όπως εντός τριών μηνών από της τούτης γνωστοποιήσεως αποστείλωσιν εις την απαλλοτριούσαν αρχήν 20 έγγραφον αποδοχής ή μη αποδοχής της γενομένης προσφοράς· εάν εντός της προκησθείσης περιόδου δεν δοθῆ ἀπάντησις εις την γενομένην προσφοράν αυτή λογίζεται ως μη γενομένη αποδεκτή:

25"

Στην υπό κρίση υπόθεση έγινε ευθυγράμμιση και διεύρυνση της Λεωφόρου Στασίνου και το πεζοδρόμιο της οδού εφάπτεται του περιφράγματος που διαχωρίζει το χώρο που φυτεύθηκε. Όμως αυτή η φύτευση ή αυτός ο χώρος πρασίνου μπορεί να χαρακτηριστεί σαν "βελτίωση της οδού", έτσι που να καλύπτεται 30 από τους λόγους απαλλοτριώσεως που προσδιορίστηκαν στη γνωστοποίηση απαλλοτριώσεως (Τεκμ. 1) και το διάταγμα απαλλοτριώσεως (Τεκμ. 2), που είναι "η ευθυγράμμιση, διεύρυνση και βελτίωση της Λεωφόρου Στασίνου";

35 Στον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο Κεφ. 96, όπως τροποποιήθηκε άρθρο 2, ερμηνεύτηκε η λέξη 'οδός' ως ακολούθως:

40 "οδός' περιλαμβάνει οιονδήποτε δρόμον, ατραπόν διελεύσεως ζώων, ατραπόν, αδιέξοδον δρόμου, δίοδον, πεζοδρόμον, πεζοδρόμιον ή δημοσίαν πλατείαν."

Από την πιο πάνω ερμηνευτική διάταξη και δεδομένου ότι όλη

η απαλλοτριωθείσα περιουσία γράφτηκε στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας σαν δημόσιος δρόμος, προκύπτει πως όλη η απαλλοτριωθείσα περιουσία είναι στην πραγματικότητα δημόσιος δρόμος και μέρος της Λεωφόρου Στασίνου. Επομένως ο χώρος πρασίνου που δημιουργήθηκε μπορεί να χαρακτηριστεί σαν βελτίωση της οδού, κατά τον ίδιο τρόπο, όπως μπορεί να χαρακτηριστεί σαν βελτίωση ο καλλοπισμός μιας νησίδας κατά μήκος μιας οδού ή ο χώρος ενός κυκλικού κόμβου. 5

Κατά συνέπεια, έχω τη γνώμη πως η εξουσία απαλλοτρίωσης ασκήθηκε σύμφωνα με το Νόμο και ο αιτητής δεν έχει ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος που να δικαιολογεί την παρέμβαση του. 10

Η προσφυγή απορρίπτεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα. 15

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.